

da poučujejo prva dva razreda. Sedaj pa so skoro povsod nastavljeni v prvih treh razredih Italijani, ki ne razumejo niti besedice našega jezika. — Kake uspehe bodo dosegli, to vedo samo »filozofi« v Rimu! Na večerodnih šolah je prišlo do tragikomičnega dejstva, da en italijanski učitelj poučuje vse tri prve razrede z velikim številom otrok, slovenske učitelje pa si deli ostanek. Ker pa pride na marsikoga zelo nizko število, bo posledica — seveda zakonita

— odpustanje ali prestavljanje slovenskega učitelja. Že letos je bilo mnogo slučajev prestavitve iz »šolskih ozirov« in več slučajev suspendiranja radi »rovarjenja proti državnim idej«. Od drugih raznovrstnih šikan, v katerih so pravilno mojstri, omenjamo samo, da za višje razrede ni odobrene nobene slovenske učne knjige. To je, da bo gotovo odgovorjal knjige, to je, da pa gojijo v našem narodu — analfabete.

ub.

Nekaj smernic za člane UJU.

(Iz članka tov. Hrena, »Pro domo — za našo gospodar. osamosvojitve«)

Učiteljski konvikt in Učiteljski dom.

Če v najkrajšem času — vsaj temkom 3—5 let nimamo realiziranih idej Učiteljskega konvikta in Učiteljskega doma, potem lahko čakamo še 30 ali več let.

Zamujena prilika.

Saj žal, da smo že itak zamudili najugodnejši čas, ko ni bil denar še skoro nič vreden.

Še je čas!

Danes pa je možnost še dana, le volje je treba in pa najti primeren način. In ravno glede načina in poti naj bi se čim več razmišljalo.

Društveni in kulturni davek, ki ga nosi učiteljstvo.

Brez dvoma sloni na ramenih učiteljstva poleg lastnega organizacijskega, še izdatno večji kulturni davek. Ako bi imeli v tem oziiru zbrano statistiko, mislim, da bi sami bili presenečeni od visokih števil. Društveni in kulturni davek je pri nas v obče zelo, zelo velik. In povsod mora biti zbraven učiteljstvo, vsaj tako misli naša javnost.

Gmotne žrtve učiteljstva za druge.

Nije namreč nič dovolj, da ji učiteljstvo kulučuje duševno, ampak zahteva od njega še gmotni kuluk kljub mizernim razmeram.

Proti gmotnemu kuluku.

In denarnemu, gmotnemu kuluku moramo napraviti za par let konec v svojem lastnem in v splošnem javnem interesu.

Pod silo razmer smo navezani sami nase.

Razmere nas silijo k temu, da smo v tem oziiru dosledni in neizprosnji. Mi smo navezani sami nase tudi v tem oziiru prav tako v sedanjem času, kakor smo bili vedno. To smo dovolj skušali ravno v zadnjem času, ko naša napredna javnost ni mogla vzdržati niti »Podpornega društva za učiteljski naraščaj v Ljubljani« ter je moralo društvo po enoletnem obstoju likvidirati.

Ferijalni Savez učiteljstva.

—i Ferijalnemu učiteljstvu! Jugoslovansko učiteljstvo, v prvi vrsti iz Slovenije, Vojvodine in Srbije, je bilo redno članstvo F. S. 3 leta z vsemi dolžnostmi in pravicami, ki jih predvideva pravila F. S. Tik pred pričetkom zadnjih počitnic nam je »Min. saobr.« ukinilo vozne olajšave in nam s tem odvzelo za nas najvažnejšo pravico. Projektiran III. Počitniški izlet na Kosovo polje bi bil združen z narodno manifestacijo skupno z vojvodinskimi tovariši, ki je pa iz logičnih protestnih vzrokov odpadel. Skupno s centrom smo povzeli vse pravice na pristojnih mestih v Beogradu, a zaenkrat brezuspešno! Počitniški izlet so se vršili po začrtanem programu in da se letos izlet ni vršil, je pač najmanj naša krivda.

Konstatiramo pa samo eno, da bomo našo akcijo za ugodnosti na potovanja nadaljevali. To je pa le mogoče, ako združimo vse slovenske ferijalne učitelje (ice) v eno skupno celoto, potrebno je, da ustanovimo »Ferijalni učiteljski združbenje« (ali kakor se bo že imenovalo, ki bo sčasoma združene tudi even, profesorjev.

Splošno namreč, »F. U.« bi bil isti kakor F. S., samo da bi bila ta organizacija samostojna! Slovenski učitelji bi bil gost srbskega učitelja in obratno. Vsako nadaljnjo pojasnjevanje o ugodnosti na potovanju bi bilo odveč!

Sporazumno z vojvodinskimi in srbskimi učitelji-ferijalci izdamo apel in pro-

Drugi nam ne bodo pomagali!

Ako se torej odpovemo vsemu drugemu kulturnemu davku, bomo lahko zmogli mesečnih 8.25 Din in v par letih imamo že zbrano glavnicu, ki bo dovolj. Če misli na realizacijo načrta. Saj moramo računati z dejstvom, da se bodo cene v tem času mnogo znižale, veljava denarju pa zrastle.

Naša gospodarska podjetja.

Prav tako ali pa še večji znesek nam pa lahko nudijo naša že obstoječa gospodarska podjetja, če so prav in racionalno upravljana in pa, če se zave vse naše članstvo njihove važnosti za naš stan. Seveda, dokler bomo proizvode lastnih podjetij, kupovali drvo in znosili vsako leto težke stotisočake drugim, kateri niti ne smatrajo potrebno, da bi vsako leto parkirali in se spornili v naših konvikta ali Doma, toliko časa ne moremo pričakovati zaželenega uspeha.

Ležernost v naših vrstah.

Naravnost neverjetno je namreč, koliko ležernosti je še v naših vrstah ravno v tem oziiru. Tu bode moral vsak posameznik postati pravi moralist, da se zavemo nezlomljive siie, katera spi v nas na našo lastno škodo.

Neizprošno za stanovsko gospodarsko osamosvojitve.

Naša podjetja so zmorna in tudi morajo nuditi prvovrstno konkurenčno blago. In geslo »Svoji k svojim« bode treba izvajati z vso neizprošnostjo vsaj toliko časa, dokler ne uresničimo svojih dalekosežnih socijalnih načrtov.

Pri delu za druge ne pozabljamo nase.

Slovensko učiteljstvo uživa v celi državi med vsemi stanovji velik ugled in dober sloves. Vse to si je pridobilo z vztrajnim in smotrenim delom. Delalo pa je v prvi vrsti za druge, nase pa pozabljalo. Sedaj pa hoče in mora misliti enkrat na sebe in svoj stan ter postaviti institucije, iz katere bo črpal neusahljivi vir novih in svežih moči sebi in zadovoljenje in ponos, narodu in domovini v korist.

gram v vseh pokrajinah potem časopisov! Zato naprošam vse učitelje (ice), ki imajo interes, da v počitnicah potujejo, da mi pošljejo vse tozadevne stvarne predloge do 30. okt. t. l. V kratkem času bi se vršil sestanek pripravljalnega odbora, katerega bi tvorili zastopniki fer.-učit. iz vseh pokrajin naše države in bo natančno določil direktive našega »Fer. Udr.«, upoštevajoč vse nasvete in predloge vseh, ki hočejo resno sodelovati za uresničenje »F. U.«!

Pričakujem, da slovensko učiteljstvo ne bo zaostalo za učiteljstvom drugih pokrajin! Če hočemo realizirati naše načrte, je treba sodelovanja vseh, v nasprotne slučaje se brezdvomno »zida gradove v oblake«!

Ferijalni pozdrav!

Slavko Mrovlje, učitelj, sedaj Ljubljana, Resljiva cesta 25, za »Odbor za ind. in osn. uč. P. F. S. za SHS« in za pripravljalni odbor »F. U.«

Razpis učiteljskega tečaja.

RAZPIS UČITELJSKEGA TEČAJA ZA ROKOTVORNI POUK.

Oblastni odbor Podmladka društva Rdečega križa.

Št. 662.

V Ljubljani, dne 20. okt. 1925.

V novih učnih načrtih za osnovne in meščanske šole so predpisana tudi ročna dela. Za ta pouk pa nimamo usposobljenih učnih moči v zadostnem številu.

Da bi se učiteljstvo priučilo vsaj najpotrebnejših del za omenjeni pouk, priredi oblastni odbor Podmladka društva Rdečega križa večernej tečaj za rokotvorni pouk v modeliranju, izrezovanju in kartonaži, ker bodo te vrste dela za prvo silo zadostovale za osnovno in meščanske šole.

Poučeval bo ravnatelj II. deške meščanske šole v Ljubljani Alojzij Novak.

Tečaj se prične v četrtek, dne 5. novembra 1925 in bo trajal do 29. aprila 1926.

Pouk se bo vršil po 2 uri na teden v fizikalni dvorani in njene najbližnje okolice, ki imajo organiziran Podmladek v svojih razredih, v prvi vrsti pa tisti, ki se zavežejo, da bodo v najkrajšem času svoj razred organizirali v Podmladku.

Učitelj(ice), ki se žele udeležiti tega tečaja, naj se do 1. novembra 1925 osebno zglase pri ravnatelju Alojziju Novaku. Sprejeto se bo največ 40 udeležencev (učiteljske) enke.

Sprejeti učitelj(ice) naj se zberó v četrtek, dne 5. novembra 1925 ob pol 6. uri zvečer v fizikalni dvorani na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani.

Tajnik:

Fran Gabršek s. r.

Splošne vesti.

— Z Jezera pri Presejju. Otvoritev novega šolskega poslopja 11. oktobra 1925. Lepo meseno jutro je zvedelo v Ljubljano jesensko radovedno, še več pa prijateljev šole in napredka, da so se podvzeli ob 10. uri na hriček sv. Lovrenca k službi božji. Tajko nato pa k novi šoli, ki ponosi na grčko med vasicama Jezero in Podpeč. Na pročelju je čakal načelnik krajnega šolskega sveta, načelnik stavbnega odbora in šolski upravitelj gospoda župnika, da blagoslovijo novo zgradbo, ki je ta dan kazala napis: »Sloni na me-ni učenost, omika, zato pa kraju nemagovno ponos in dika«. Po kratkem nagovoru in kratkih opombah načelnika šolskega sveta in šolskega upravitelja prejme ta ključ glavnega vhoda. Nato se izpoži blagoslov, a ljubljanski pevci zapoje »Zadoni nam...« Otvoritvena javna prireditev je obsegala 9 točk petja in deklamacij, ki jih prijavljajo »Prosvetaj«. Omenimo samo to, da so vse jako ujemale. Sreski referent je v svojem govoru omenil važnost šole, pohvalil načelnika šolskega sveta in stavbnega odbora, ki sta se trudila in dosegla uspeh — to lepo in praktično šolsko poslopje. Načrti od gradbenega društva »Probuda«. Priporočil je vzgojo in skrb za napredek šolskemu upravitelju ter nagovoril slednjič tudi šolsko mladino, naj bo hvaležna staršem in učiteljem s tem, da se bo marljivo učila in se tudi ravnala po naukih svojih roditeljev in učiteljev. Saj ima naša lepa in bogata domovina dovolj dela in kruha za vse marljive sinove in hčere. Hvaležna naj bo vsikdar ti domovini, katere vladar, Nj. Vel. kralj Aleksander, je najvišji zaščitnik šolstva v naši kraljevini. Bog naj ga živi! Državna himna »Bože pravde« je prvič donela po šolski sobi. Z neba se nam je smehljalo toplo, zlato solnce. Nato je bilo pogoščenih nad 150 otrok. Pri skupnem obedu v notranjih prostorih smo videli več znanih ličnosti, med temi: g. Kosler z gospos, sreski šef Skulj, mestni gerent Likozar, šolska upravitelja Trošt in Korbar, tovarnar Kovačič, trgovec Štupica, tovarnar Jelovšek, učiteljstvo iz vse bližnje okolice (Viktor St. celo izpod Grinovec), domačin dr. I. Novak i. dr. Šolc, ravnatelj št. Schein je priredil tudi popoldne gledališko predstavo, ki je donela nekaj kovačev. Mož zasluži vso pohvalo in priznanje, kakaj njega in trgovca A. Novaka bi »krajni ponos in dika« čakala izvršitve še nekaj let. Bog ju živi. Ljubljanski pevci so marljivo pre-

pevali, umetnice v kuhinji so skrbele za krepčilo. Prizdružil se je ob jasnem popoldnevu tudi fotograf. O, ko bi se bil zgledil pozneje! Koliko več veselih lic bi imel v skrajnici. — Jezerska šola! Živi, rasti, cvetiti!

Matjaž z zastarelimi nazori.

— Smrti med šolniki v Mariboru. V Mariboru sta umrla ugledna šolnika tov. Maribor Voden u ravnatelja učiteljskega Fran Voglar. O občutni izgubi, ki je s tem zadel mariborsko učiteljstvo, izpregovorimo v prihodnji številki.

— † Nadučitelj Hinko Likar. Pred petdesetimi leti je bilo v obširnem logaškem okraju izvemši zasebno šolo v Idriji, dvanajst šol, štirje nadučitelji, deset učiteljev in ena pomožna učiteljica. Počelovec pa so se ustanavljale nove in razširjevale stare. Prihajale so nove učne moči, med katerimi je bil tudi Likar. Rojen je bil 25. avgusta 1860 v Postojni, študiral v Ljubljani, maturiral pa v Kopru. Prvo službo je nastopil 1. 1879. v Knežaku, leto pozneje se je preselil v Godovič, 1. 1887. k Sv. Vidu nad Cerknico in 1. 1889. pa v Grahovo, kjer je ostal do začasne svoje upokojitve do 28. februarja 1909. Tu se je po njegovem prizadevanju prezidala stara šolska bajta v lepo in prostorno šolsko poslopje. Okoli šole je uredil in zasadil obsežen šolski vrt ter postavil ličen čebelnjak za dvesto panjev čebel. Kakor njegovi tovariši v Dolenjem Logatcu, v Planini na Ucu in na Rakeku, je tudi on vpejal v svojo šolo deški rokotvorni pouk. Nadarjeni dečki so že izdečevali prav lepe izdelke iz lepenke in lesa. Modri možje tam v Ljubljani so pa dejali, da je to igračkanje in potrata časa, ki ne spada v šolo. Z eno peresno potezo so bile zatvorjene vse šolske delavnice, rokotvorničari pa razkropljeni na vse strani. Pokojni Hinko je bil zbog odkritega in veselega značaja povsod priljubljen in spoštovan. Več let je zastopal tudi učiteljstvo v okrajnem šolskem svetu. V začasnem pokoju se je preselil na Blanco okraj Save. Ko je malo okrevljal, je bil 1. februarja 1920 zopet sprejet v začasno učiteljsko službo na Blanci. Tu je bil 20. novembra 1923 stalno, 9. oktobra t. l. pa kar brez dekreta večno upokojen ter prestavljen tja, kjer zgrinjajo travice zelene vsem enake prtiče. Večnaja mu pamjat!

— Glavni seznam knjig je izšel v Učiteljski knjigarni. Služil bo dobro knjižnicam, šolam itd., ker so v njem navedene vse slovenske knjige vseh založb.

— Slovenjgraško učiteljsko društvo je prvo sklenilo izmed vseh učiteljskih društev v Mariborski oblasti pri svojem zadnjem zborovanju, da plača za prihodnje leto od vsakega člana 100 Din članarine »Učit. domu« v Mariboru. Sklep je bil soglasen. — Tako je prav! Učiteljstvo naj vsaj par let skrbí v prvi vrsti zase, pa bomo na konju. Živeli zavodni tovariši in tovarišice — živeli nasledniki!

— Brezplačno dobe šolski upravitelji in upravitelje te dni glavni seznam knjig, ki je izšel v Učiteljski tiskarni Upravitelje in upravitelje prosimo, da na dopisnici, ki je priložena v to svrhu v katalogu, sporoče našemu vsa prosvetna društva, knjižnice, čitalnice itd. Vodili bomo o tem posebno evidenco, da ne bo treba odgovoriti na notranjo prošnjo še posebej urgirani.

— TOVARIŠI BLAGAJNIKI! Ob priliki sklepanja letnega računa se spomnite našega Rezervnega sklada. V to svrhu smo vam poslali te dni položnice s posebno označbo. Če ne bo prispevkov, bo rezervni sklad vsahnil.

— Esperanto. V najkrajšem času izide »Popolna slovnica esperantskega jezika« z malim slovarjem. Kdor si želi naročiti to knjigo, ki bo stala 20 Din, naj se obrne pisмено na esperantski klub v Ljubljani (Narodna kavarna) ali pa na upraviteljstvo osnovne šole v Ovčaku pri Kočevju.

— P. n. šolska vodstva v ljudno naprošamo, da izpolnijo katalogu knjig, ki ga prejmejo te dni, priložene dopisnice ter jih z obratno pošto vrnejo na naslov. Mnogo nam je namreč na tem, da dobimo čimprej točen in vsestranski popoln seznam naših čitalnic, knjižnic, pevskih, telovadnih in drugih društev, ki delujejo po naših vaseh, trgih in mestih širom Slovenije in vseh društev brez razlike na strankarsko pripadnost. Vsako šolsko vodstvo blagovolj navesti samo tista društva, ki imajo sedež v

Brezplačno prejmejo te dni vsa šol. upraviteljstva cenik knjig Učiteljske tiskarne.